פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים קיז.

מסורת הש"ס

א) [פסחים סז.], ב) שם ת"כ תזריע פ"יב הי"ג, ספרי נשא א, ג) מכות יב: ע"ש, ד) ע' ספרי מסעי קס, ה) מגילה ט: תמורה יד ת"כ אחרי פ"ט הל' ה-ו, ספרי ראה סה, ירושי מגילה פ"א מ"ה הי"א, ו) [תמורה יד:] ת"כ שם הי"ז, ז) ירושי מגילה פ"א הי"א ועי' שם הי"ב ופסחים פ"ד הי"ד, ח) [מגילה ט:] ירושי מגילה שם, ט) ראה יהושע ה' י, י) [וע' מה שתלה תי' לעיל סא: ד"ה אם, ופ' מ"ש ומנמנות לה. ד"ה מה, ופ' מ"ש לעיל מא. כתר ד"ה ואמאן], כ) [וכ"כ תו' שבת קכת. ד"ה ונתן ופ' מ"ש על לדון]

הגהות הב"ח

(א) (רש"י ד"ה ומאי נמצאו וכו' בכולל מוהרתים מתות יחיד בל"ל יהל"מ):

שינויי נוסחאות

א) ל"ל א"כ נמצאי (ש"מ): ב) משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה בדד ישב לבדו ישב שלא ידו טמאים אחרים ישבים עמו. אלא כולהו הוו ומחנה לויה לא הוה קלטה ומאי לא היו וכו' (ש"מ): ג) לך בחייך. לך מקום במקומך (ק"ש המקום שלך (גליון)). אשר ינוס שמה מלמד שהיו ישראל גולין במדבר להיכן (ש"מ): ד) ל"ל בתוך פלטו (ש"מ). וכרש"י וכ"ש בפלטו: ה) קינמת היה נמתק (ש"מ): ו) ל"ל מנחות ונזירות קריבין במבמה. וכמ"ש מיט מלא רש"י מביאו מת"כ וקיל (ש"מ). [ועי' לעת ימן]. וכן ליתא בכ"מ וכמפר"ל וכ"ש. אבל כמ"ל ישנו. וכתו"ר רש"ל בס"ב מסמע שלא גרס כן בגמ': ז) ל"ל ליחיד (ש"מ). ל"ל בבמת יחיד (ב"ש): ח) מתוספת פ"ב הגי' וכאן וכאן אין היחיד מקריב עליה אלא כו' (הגר"ב): ט) ל"ל ליחיד (ש"מ ופמ"ר): י) אחת זב ואחת טמא נפש ל"ל (ש"מ): יא) ל"ל אין שם עוד מחנה. ומינה קבע נמתק (ש"מ): יב) מינה מקום נמתק (ש"מ): יג) כמ"ש נוקף ובשילה דקאמר משילו ואילך שהפרים הרשע עדי מקלט: יד) כתה"ר מקלט. וכנ"ש בגיר קולט: טו) אע"פ שהיה ל"ל (צ"ק): טז) שהיתה (ש"מ): יז) קאמר דקרבו ל"ל (צ"ק): יח) מינה לה ליתא בכתה"ר. ודיים מנחות הל"ל עם דבור אב. ונכ' פפר"מ מלקו הכהנים כלפניו (ד"ק ובר"מ): וכ' לעיל לוח ג. ועי' בח"ר: יט) ל"ל בלל. ומינה כו' נמתק (ש"מ): כ) כתיב ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח (יהושע ה). כל"ל (הגר"ב): כא) ל"ל פסחים (ש"מ): כב) ולקמי' (ב"ר): כג) ל"ל קרבו. וכן נסמוך (ש"מ): כד) בין אהל מועד ל"ל (ש"מ): כה) ל"ל והדו (צ"ק): כו) ל"ל ומטעמיהו (מהרי"ן): כז) כנ"ש נוקף נדרים ונדבות וקרבי בבמה קטנה: כח) בקטנה אלא הל"מ (ב"ר ונ' חיים): כט) מינה לא נמתק (שמביי חיים): ל) ל"ל אוכלין (באה"מ): לא) ל"ל בשמנת (ב"ש): לב) ל"ל הוי כרצא (באה"מ): לג) מינה כו' נמתק (באה"מ):

עין משפט נר מצוה

א מי' פ"ג מהלכות כיאת המקדש הלכה כ:
כב ב מי' פ"ז מהלכות רוצח הלכה ה:

תורה אור השלם

1. וְזֹאת תּוֹרַת הַזֶּבַח אֲשֶׁר יַקְרִיב אֶת קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: ויקרא ז, לח
2. כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַّחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ: ויקרא יג, מו
3. וַאֲשֶׁר לֹא עָזְבָה תְּאַלֵּהִים אֲנוּ לְיָדוֹ וַיִּשְׁמִתִי לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה: שמות כא, יג
4. כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב רְצַח אֶל אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ: במדבר לה, כח

מוסף רש"י

ולא יטמאו את מחניהם תן מחנה לוה ומחנה לוה. מלמד כתיב מחנה, משמע מחנה לכל אחד ואחד והשם מתמי מחנות מתיי, ישלמו מן המחנה, מחוץ למחנה מקלטים, והלא מחוץ למחנה המלוים ליתן לו מחנה שליש: שלא ישב טמא אחר עמו. כגון זבים וטמאי מתים, למדנו לשלחו של מצרע שהוא חומר מטולן (פסחים סז.) בחייך. מלן הכנעתו הקב"ה למשה שיחנה למלוה זו מחיי שהמיל שלש ערים: מקום מקומך. שהוא מחנה ליה קלעם, ולף מרי מקלט יהיו ערי ליה: מפלך. פלך, מדינה: מאי קרא. דפלטו קולטו, כי בעיר מקלטו ישב. קרא יחידאי הוא דמלי למכתב כי שם ישב (מכות יב:) שאין נידד ונידב אין קרב בבמה. פסח חטאת בכמה לא קרבי (לעיל יז.):

ליקוטים

סבאן אמרו בן לוי שתיב נולה יבר. יש לפרש סבאן אמרו שיש מקלט גם (הלויים) [ללוי] ההורג רקא מצי אמר משה ושתי לך. (ופר' בתרא דלעיל) וכיון דכן דערי המקלט הוא דיתהם יצטרכו לגלות מפלך לפלך. אבל רש"י ז"ל פי' במסכת זבחים דסבאן אמרו משום סיפא דפלטו קולטו נקט לה. דכיון דאמרינן דבמדבר הוי גולין למחנה לויה בין ישראל בין לוי ההורג והוא היה מקום של לויים, א"כ נאמר סבאן דאע"ג דלכתחילה גולין מפלך לפלך מיהו אם גלה בן לוי לפלטו פעם (אחרת) [אחת] וחזר והרג שם פלטו קולטו משכנתה לשכונה כי הוכי דעבדינן בישראל. והיינו דאמרינן אמר רב אחא בריה דרב איקא מאי קרא דעבדינן הכי אפילו בישראל שהיה בעיר מקלטו והרג שם נפש אחרת בשונג שהיה גולה משכונה לשכונה. דכתיב כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר, והאי קרא האי לא מוכח דמירי ללוי. ואע"ג דתנאי דידן בלוי איירינן מיהתי לה מטעמא דפרישי דאגן אמרי בן לוי פלטו קולטו כמו בישראל דעלמא, ולהכי מייתי ראיה לישראל דעלמא. כן ל"ל לפרש שיטה זו. וי"א דמאי דאמרי' דבן לוי פלטו קולטו בדעבד אף בהיינה גולות ראשונה דקאמרינן דדיינינן ליה כישראל בגלות שניה. וגם הוא נכון. ומיהו לתרוויהו פירושו מאי דקאמר מאי קרא דישראל מייתי ראיה לבן לוי כדפרישית (רקע"ל מסת יב:):

נמצאו זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה [1]ולא יטמאו את מחניהם [2]א **תן מחנה לזה ומחנה לזה א"ל רבא אלא מאי מחנה ישראל לא הואי נמצאו** [3]א **זבין ומצורעין משתלחין** [4]ב **למקום אחד והתורה אמרה [5]בדד ישב** [6]ג **שלא ישב טמא אחר עמו אלא לעולם כולהו תלתא הוו ומאי לא היו אלא שתי מחנות לקליטה מכלל דבמדבר הואי קלטה מחנה לויה אין** [7]ד **והא תניא** [8]ה **ושמתי לך** [9]ו **מקום בחייך מקום מקומך אשר ינוס שמה מלמד שמגלין במדבר להיכן גולין למחנה לויה** [10]מכאן אמרו בן לוי [11]ישהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו [12]פלטו קולטו מאי קרא אמר רב אחא בריה דרב איקא [13]כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר: באו לגלגל: ת"ר** [14]ח **כל נידר ונידב היה** [15]ט **קרב בבמה שאין נידר ונידב אין קרב בבמה** [16]י **ונזירות קריבין בבמה דברי ר"מ וחכ"א לא קרבו יחיד** [17]יא **אלא עולות ושלמים בלבד** [18]יב **ר' יהודה אומר כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל מה בין אהל מועד שבמדבר לבין אהל מועד שבגלגל אהל מועד שבמדבר לא היו במות מותרות אהל מועד שבגלגל היו הבמות מותרות ובמתו שבראש גגו לא היה מקריב עליה אלא עולה ושלמים וחכ"א כל שהצבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל וכאן וכאן** [19]יג **לא קרבו יחיד** [20]יד **אלא עולה ושלמים בלבד** [21]טו **ר' שמעון אומר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים**

נמצאו זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה ולא יטמאו את מחניהם. תן מחנה לזה ומחנה לזה. מלמד שמגלין במדבר להיכן גולין למחנה לויה. מכאן אמרו בן לוי שיהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו פלטו קולטו מאי קרא אמר רב אחא בריה דרב איקא כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר: באו לגלגל: ת"ר כל נידר ונידב היה קרב בבמה שאין נידר ונידב אין קרב בבמה ונזירות קריבין בבמה דברי ר"מ וחכ"א לא קרבו יחיד אלא עולות ושלמים בלבד ר' יהודה אומר כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל מה בין אהל מועד שבמדבר לבין אהל מועד שבגלגל אהל מועד שבמדבר לא היו במות מותרות אהל מועד שבגלגל היו הבמות מותרות ובמתו שבראש גגו לא היה מקריב עליה אלא עולה ושלמים וחכ"א כל שהצבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל וכאן וכאן לא קרבו יחיד אלא עולה ושלמים בלבד ר' שמעון אומר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים

בשעת סילוק המקעות אין נפסלין אלא מוליכן עמו ומקוס מניחן מוליכן ל) במחנה כך פירש בקונטרס ונראה דאף שעת לא) הליכתם שרי כיון דאמרי' לעיל (דף פא.) אע"פ שנעשו אהל מועד הוא ודוקא לקדשים קלים אע"פ שנעשו אהל מועד הוא אבל קדשי קדשים דבעי אמילה כיון דנעשאלו מקעות אין מחנה שכינה קיים ולחם הפנים ושאר קדשי קדשים מיפסלי ביולא כדמוכח במנחות בפ' שתי הלחם (דף לה.) ולעיל בפ' קדשי קדשים (דף פ:) דאמר בשני מקומות קדשים נאכלין ומוקי לה בקדשי קדשים ולאחר שיפרקו לוים את המשכן היינו כל זמן שלא נעבר מכל וכל דעדיין המזבח וקלעי החצר במקומן וא"ת בריש שתי הלחם (מנחות דף לה.) דפליגי בלחם הפנים אם נפסל בנעבעות ומפרש דנמקומו כ"ע לא פליגי דלא מיפסיל כי פליגי בנמקומן מאן דאמר אינו נפסל כדדרשינן לעמ"פ שנעבר אהל מועד הוא ואיתן ההוא לדגלים הוא דאמר פי' להודיע איזה דגל יסע תחלה והשתא אמאי לא משני דאמר לקדשים קלים ולקדשי קדשים קודם סילוק הקלעים ל): **והתורה אמרה בדד ישב.** שלא יהו טמאים אחרים יושבים עמו אע"ג דהן פוגעין לר"ש והן דרשא לר' יהודה דלר"ש דרשי ליה מקרא אחרינא בפסחים כרש אלו דברים (דף פז.) ואיתא ליה להש"ס לאמוי דרשא הפשוטה והקלה מ): **פלטו** קלטתו. כף דגושה בגמרא (ג) כמו נפן נפכו: **עיר** שקלטתו כבר. עיקר קרא בראשה שהרג בעיר מקלטו ומרוייהו מגיהו במכות פ"ב (דף יב:) הרג באותה העיר גולה משכונה לשכונה ולו גולה מעיר לעיר ושמא היינו לכתחלה דכן לוי גולה מעיר לעיר אבל דיעבד הא אמרי' דאם גולה לתוך פלטו פלטו קלטו ומפלך לפלך היינו מעיר לעיר ואם גולה לתוך פלטו כגון משכונה לשכונה וכן משמע פי' הקונטרס אי נמי גם לכתחלה אין זקוק לגאת מן העיר והא דגולה לעיר אחרת כדי להלך כולה ובמתומה לאי בעינו משכונה לשכונה אם חזר לשכונתו כיצא לא) מון למחוס: **כל** הנידר ונידב קרב בבמה. אפי' מנחות ונזירות קרב בבמה קטנה כדמפרש ושאין נידר ונידב אין קרב בבמה קטנה דאילו לבור אין מקריבין בקטנה וחובות דיחיד אפי' בגדולה לא קרבי בשעת היתר הבמות לר' מאיר כדמוכח מלמא דר' יהודה כדפי' בקונטרס דמדקאמר ר' יהודה כל שהצבור ויחיד מקריבין כו' מכלל דשמעינהו לר' מאיר ורבנן שיש מילוקן חבו מלוקן שאין יחיד מקריב חובות בגבלגל אפי' בבמה גדולה דר' מאיר ורבנן דרשי לא תעשו בגלגל בכל אשר אנחנו עושים פה היום חובות ואפי' בבמה גדולה אלא אים היתר בעינינו יעשה יצרות דהיינו נדבות ר' יהודה סבר דמי כתיב היתר בעינינו קאי דהיא במת יחיד: **רבי** שמעון אומר אף צבור לא הקריבו כו'. פי' בקונטרס ר"ש פליג אחולה דכולהו קבילה להו דאין מילוק לצבור בין מדבר לגלגל בבמה גדולה ור"ש אומר אף צבור עצמן לא הקריבו בגדולה יותר מיחיד בקטנה אלא פסחים כו' לא) צבור עצמן לא הקריבו בגדולה בבמה: **אלא פסחים כו'.** אבל לא) פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים לא קרבו לחם בגלגל: לא

נמצאו זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת. שכינה לבדה דהא שניהם מותרין במחנה ישראל כדאמרי' בספרים בפ' אלו דברים (דף פז.): **מחניהם.** שני מחנות משמע אחת ו) לכל זב ואחת לכל טמא נפש אלא ודאי כולא מחנה לויה ומשתלחין טמאי מתים ממחנה שכינה ומותרין במחנה לויה וזבין ובעלי קריין משתלחין חוץ למחנה לויה: **אלא מאי מחנה ישראל לא הוא.** ומשיאלא חוץ למחנה לויה שוב אין שם ז) קבע מחנה והרי הוא כשדה בעלמא ומותרין מצורעין ליכנס שם הלויים להשתלח ממחנה ישראל ושכו עכשיו עם הזבין: **א"כ נמצאו זבין ומצורעים.** חוץ למחנה לויה בלבד: **אלא כולהו הוו.** ודקתני לא היו אלא שתי מחנות לענין קליטה הוא דנשתלקה תורת מחנה לויה מלקלוט את ההורגים שוגג: **ושמתי לך מקום בחייך.** דמז לו הקב"ה למשה ממתן תורה שיהיה למלוה זו כדכתיב (דברים ד) אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרח שמש: **לך מקום.** המקום שלך היהיו מחנה לויה אף הוא נקלט ח): **מאלן אמרו בן לוי.** שהיה ט) לו בערי מקלט שכל הרבעים ושמנה עיירות של לויים ערי מקלט היו כדאמרי' במס' מכות (דף יד.) ואם הרג בשוגג גולה לאחד מערי מכיריו דדרים בה נמי הכי ושמתי לך מקום אף הלויים גוזים: **ואם גלה בפלכו.** עצמו כגון משכונה לשכונה: **פלטו קולטו.** דומיא דמדבר שהיה י) מחנה לויה קולטת: **כל הנידר והנידב קרב בבמה.** קטנה דאילו בבמה גדולה ע"כ קרבו חובת לבור דכתיב יא) ויעשו את הפסח בגלגל אלא בקטנה ואמר יב) דקרבי נדרים ונדבות ולא חובות ומחובת הבמים מני לה יג) בהדיא לר' מאיר: **מנחות ונזירות.** נדר ונידב הוא וקרבי: **כל שאין נידר ונידב אין קרב בבמה.** קטנה כדליף טעמיה לקמיה (ע"כ) שאין יחיד מקריב חובה בשעת היתר הבמות ואפילו בגדולה ולבור בקטנה לא מקרבי כו' יד) דשמתם דאין חובות קרבין בקטנה. ואי קשיא לר' מאיר א"כ יחיד לא עשה פסחו בגלגל וקרא כתיב טו) ויעשו את הפסח (במדבר ט) פסח קרבן לבור קרי ליה דאתי בכוניפיא בתם' יומא (דף נא.) והכי ממי בדר"ש קתני אף לבור לא הקריבו אלא פסחים בא) אלמא קרבן לבור קרי ליה. לקמן בב) אליף טעמא דכולהו: **לא קרבי** בג) לו. לאפוקי מנחות ונזירות דלא קרבי בבמה קטנה: **כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר.** דהיינו כל הקרבנות כולן נדרים ונדבות וחובות (שקבוע להם זמן) מקריבין באהל מועד שבגלגל דהיא בבמה גדולה. והשתא פליג אדר"מ ואדרבנן דמדקתני כל שהצבור כו' לאשמעינן דאין מילוק באהל בד) מועד שבמדבר לאהל מועד שבגלגל מכלל דשמעינהו לר"מ ורבנן דאמרי יט מילוק ומה בה) מילוקו שאין יחיד מקריב כו חובות ועעמייהו בו) נמי שמעינן לקמן (ע"כ) דאפי' בבמה גדולה לא קרבי ליחיד אלא נדרים ונדבות ולר' מאיר מנחות ונזירות בכולל בז) (לא): **בבמה מוקרבים.** בבמות יחיד: **ובמקום שבראש הגג.** היא במת יחיד: **אלא עולה ושלמים.** ולא מנחות ונזירות: **ולאן וכאן.** בבמת לבור ובבמת יחיד לא קרבו כהן ליחיד אלא עולות ושלמים. ולקמן (דף קיח.) פריך היינו תנא קמא דהא חכמים דלעיל נמי הכי אמרי: ר' שמעון פליג אכולהו דכולהו שכינה להו דאין מילוק לצבור בין מדבר לגלגל בבמה גדולה ורבי שמעון אומר אף לבור עצמם לא הקריבו בגדולה יותר מיחיד בקטנה בח): **אלא פסחים כו'.** פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים לא קרבו לחם בגלגל: לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com